

Δ.Μ.(m)

Αριθμός 1129/2016

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 5 Απριλίου 2013, με την εξής σύνθεση: Κ. Μενουδάκος, Πρόεδρος, Αθ. Ράντος, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Δ. Μαρινάκης, Ιω. Μαντζουράνης, Αικ. Σακελλαροπούλου, Αικ. Χριστοφορίδου, Δ. Σκαλτσούνης,

Α.- Γ. Βώρος, Γ. Ποταμιάς, Ε. Αντωνόπουλος, Π. Καρλή, Αντ. Ντέμσιας, Ηρ. Τσακόπουλος, Μ. Σταματελάτου, Μ. Παπαδοπούλου, Β. Αραβαντινός, Δ. Κυριλλόπουλος, Ά. Καλογεροπούλου, Ε. Κουσιουρής, Β. Ραφτοπούλου, Κ. Κουσούλης, Κ. Φιλοπούλου, Θ. Αραβάνης, Κ. Πισπιρίγκος, Δ. Μακρής, Μ. Πικραμένος, Π. Μπραϊμή, Σύμβουλοι, Δ. Εμμανουηλίδης, Κ. Κονιδισιώτου, Σ. Κωνσταντίνου, Πάρεδροι.

Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι

Κ. Φιλοπούλου και Δ. Μακρής, καθώς και η Πάρεδρος Σ. Κωνσταντίνου, μετέχουν ως αναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 3719/2008. Γραμματέας η Μ. Παπασαράντη.

Για να δικάσει την από 11 Νοεμβρίου 2012 αίτηση:

των: 1. Νικολάου Μυλωνά του Γεωργίου, κατοίκου Κω (Πορφυρίου 42), 2. Δημητρίου Βαγγέλη του Αθανασίου, κατοίκου Πλατανίου Κω, 3. Μηνά Χατζηαντωνίου του Γεωργίου, κατοίκου Κω (Ε. Βενιζέλου 1), 4. Αργύρη Κακλαμάνη του Ευαγγέλου, κατοίκου Αργυροκάστρου Κω, 5. Δημήτρη Βλάχου του Γεωργίου, κατοίκου Κω (Πλ. Κονίτσης 9), 6. Πασχάλη Χατζηνικολάου του Γεωργίου, κατοίκου Αγ. Νεκταρίου Κω, 7. Μιχαήλ Αυγουλή του Λεωνίδα, 8. Άννας Αυγουλή του Ευαγγέλου, κατοίκων Μεσαριάς Κω, 9. Σεβαστής Βαρβούνη του Γεωργίου, κατοίκου Κω (Πλ. Κονίτσης 9), 10. Στέργου Γιαλιζή του Βασιλείου, κατοίκου Κω (οδός Δωδ/σιων Εθελοντών Πολεμιστών), 11. Ευάγγελου Τζόγια του Μιχαήλ, κατοίκου Ζιπαρίου Κω, 12. Εμμανουήλ Καβαδάκη του Ιωάννη, κατοίκου Αμπαβίου Κω, 13. Αγγελικής Στρατικοπούλου του Νικολάου, κατοίκου Αγ. Νεκταρίου Κω, 14. Νικολάου Τσακίρη του Αντωνίου, κατοίκου Κω (Στρ. Μακρυγιάννη 36), 15. Κωνσταντίνου Μεταξωτού του Γεωργίου, κατοίκου Κω (Ψαρρών 3), 16. Μιχαήλ Ξυπολυτά του Μικέ, 17. Σακελάρη Μεταξωτού του Κωνσταντίνου, κατοίκων Αγ. Νεκταρίου Κω, 18. Ελένης Μαυρούδη-Χατζηστεργίου το Ηρακλή, κατοίκου Κω (Βερροιοπούλου 9), 19. Δημητρίου Πικιώνη του Πέτρου, Αγ. Νεκταρίου Κω, 20. Ελένης Καρανίκα του Δημητρίου, κατοίκου Κω (Πορφυρίου 42), 21. Ηλία Καματερού του Ιωάννου, κατοίκου Κω (Αργυροκάστρου 25), 22. Αλέξη Σαρρή του Παναγιώτη, κατοίκου Κω (οδός Α. Βασιλείου), 23. Δημητρίου Μυλωνά του Νικολάου, κατοίκου Κω (Ε. Βενιζέλου 10), 24. Σοφοκλή Τούλα του Αλεξάνδρου, κατοίκου Κω (Μητρ. Ναθαναήλ 9), 25. Σταυρούλας Κούτη του Παναγιώτη, 26. Δημήτρη Δράκου του Σπυριδώνα, κατοίκου Αγ. Νεκταρίου Κω, 27. Νικολάου Τσακίρη του Αναστασίου, κατοίκου Αντιμάχειας Κω, 28. Σωτήρη Χρηστάκη του Χρήστου, κατοίκου Κω (Β. Παύλου 1), 29. Βασιλείου Γιαουρδήμου του Ανδρέα, κατοίκου Σελβέρι Κω, και 30. Στέργου Έψιμου του Ιακώβου, κατοίκου Κω (Αμερικής 64), οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Βασίλειο Παπαστεργίου (Α.Μ. 19533), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο,

κατά των Υπουργών: 1. Οικονομικών, 2. Εσωτερικών, 3. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, 4. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, 5. Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, οι οποίοι παρέστησαν με τους: α) Γαρυφαλιά Σκιάνη, Νομική Σύμβουλο του Κράτους και β) Κωνσταντίνο Βαρδακαστάνη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, 6. Τουρισμού, ο οποίος παρέστη με τον Νικόλαο Μουδάστο, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, και 7. Ναυτιλίας και Αιγαίου, ο οποίος παρέστη με τον Ανδρέα Ανδρουλιδάκη, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους,

και κατά της παρεμβαίνουσας ανωνύμου εταιρείας με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.», που εδρεύει στην Αθήνα (Κολοκοτρώνη 1), η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Βασίλειο Βουτσάκη (Α.Μ. 11052), που τον διόρισε με πληρεξούσιο.

Η πιο πάνω αίτηση εισάγεται στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της από 2 Ιανουαρίου 2013 πράξεως του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, λόγω της σπουδαιότητάς της, σύμφωνα με τα άρθρα 14 παρ. 2 εδάφ. α, 20 και 21 του Π.Δ. 18/1989.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ' αριθ. 218/13.8.2012 (ΦΕΚ Β'2322/13.8.2012) Κοινή Υπουργική Απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Κ. Κουσούλη.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των αιτούντων, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση, τον πληρεξούσιο της παρεμβαίνουσας εταιρείας και τους αντιπροσώπους των Υπουργών, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας Κωνσταντίνος Μενουδάκος, τακτικό μέλος της συνθέσεως που εκδίκασε την κρινόμενη αίτηση, αποχώρησε από την Υπηρεσία από 1.7.2013 λόγω συμπληρώσεως του ορίου ηλικίας (βλ. το περί διαπιστώσεως της εν λόγω αποχωρήσεως π.δ. της 5.7.2013, Γ' 715/9.7.2013). Κατόπιν αυτού, ελλείποντος, κατά την έννοια του άρθρου 26 παρ. 2 (με την οποία παρ. 2 προστέθηκαν τέσσερα εδάφια στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 8 του π.δ. 18/1989, Α' 8) του ν. 3719/2008, Α' 241 (βλ. Πρακτικό Διασκέψεως της Ολομελείας του Δικαστηρίου 251Α/2010), του ανωτέρω τακτικού μέλους της συνθέσεως, προεδρεύει στην διάσκεψη ο Αντιπρόεδρος Αθ. Ράντος και λαμβάνει μέρος ως τακτικό μέλος η Σύμβουλος Κ. Φιλοπούλου, αναπληρωματικό μέχρι τώρα μέλος της συνθέσεως. Εξ άλλου, λόγω κωλύματος, κατά την έννοια του άρθρου 26 του ν. 3719/2008 (Α' 241), του Συμβούλου Μ. Πικραμένου, τακτικού μέλους της συνθέσεως που εκδίκασε την κρινόμενη υπόθεση, λαμβάνει μέρος στη διάσκεψη αντ' αυτού ως τακτικό μέλος ο Σύμβουλος Δ. Μακρής.

2. Επειδή, για την άσκηση της αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (3500530, 1288500/2012 ειδικά έντυπα παραβόλου).

3. Επειδή, με την αίτηση ζητείται η ακύρωση της 218/

13.8.2012 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιарθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων «Μεταφορά στην Εταιρεία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου» περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου κατά τις διατάξεις του ν. 3986/2011 (ΦΕΚ Α' 152)», κατά το μέρος που σε αυτή περιλαμβάνεται ο Τουριστικός Λιμένας Κω (B 2322). Με την απόφαση αυτή μεταβιβάζεται και περιέρχεται χωρίς αντάλλαγμα στο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» (ΤΑΙΠΕΔ) το δικαίωμα παραχώρησης σε τρίτους, μέσω συμβάσεων παραχώρησης, κάθε δικαιώματος χρήσης, διοίκησης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης επί των κινητών και ακινήτων εντός της χερσαίας ή/και της θαλάσσιας ζώνης των μνημονευομένων στην εν λόγω απόφαση λιμένων και τουριστικών λιμένων, που σχετίζονται με την λειτουργία τους και γενικώς κάθε είδους περιουσιακής φύσης δικαιωμάτων, κεκτημένων οικονομικών συμφερόντων, άυλων δικαιωμάτων και δικαιωμάτων λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης υποδομών τους.

4. Επειδή, με έννομο συμφέρον ασκείται η αίτηση από τους αιτούντες, κατοίκους Κω.

5. Επειδή, με έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς έχει ασκήσει παρέμβαση στη δίκη, ζητώντας την απόρριψη της κρινομένης αιτήσεως, η ανώνυμη εταιρεία ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε.

6. Επειδή, η προσβαλλόμενη απόφαση, ενόψει του χαρακτήρα των λιμένων και των τουριστικών λιμένων ως κοινοχρήστων πραγμάτων, είναι διοικητική πράξη, περαιτέρω δε έχει χαρακτήρα ατομικής διοικητικής πράξεως γενικού περιεχομένου, η οποία αναλύεται σε πλείονες ατομικές πράξεις αντίστοιχες με τους λιμένες, τους οποίους αφορά. Επομένως, η διαφορά υπάγεται στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας και παραδεκτώς ασκείται η κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως, είναι δε απορριπτέος ο ισχυρισμός του Δημοσίου ότι πρόκειται για κυβερνητική πράξη. Περαιτέρω, εν όψει του χαρακτήρα της προσβαλλόμενης πράξης ως ατομικής είναι απορριπτέος, προεχόντως ως στηριζόμενος στην εσφαλμένη εκδοχή ότι πρόκειται για κανονιστική πράξη, ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι κατά παράβαση του άρθρου 29Α του ν. 1558/1985 στο προοίμιό της δεν αναγράφεται το μέγεθος της προκαλούμενης δαπάνης. Αν και, κατά τη γνώμη των Συμβούλων

Ι. Μαντζουράνη, Α. Σακελλαροπούλου, Α. Χριστοφορίδου, Γ. Ποταμιά,

Μ. Σταματελάτου, και Θ. Αραβάνη η προσβαλλόμενη απόφαση έχει κανονιστικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι με αυτή σκοπείται τελικώς η παραχώρηση σειράς δικαιωμάτων επί κοινοχρήστων πραγμάτων σε τρίτους με συνέπεια να τίθεται σε διακινδύνευση ο κοινόχρηστος χαρακτήρας τους.

7. Επειδή, με το ν. 3049/2002 «Αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων του δημοσίου και άλλες διατάξεις» (Α 212) ρυθμίστηκε η αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων του Δημοσίου, δηλαδή η εφάπαξ ή σταδιακή έξοδος επιχειρήσεων του Δημοσίου από τον έλεγχό του (άρθρο 2 περ. α). Στο άρθρο 1 του νόμου αυτού (με τον τίτλο «Πεδίο Εφαρμογής»), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 23 του ν. 3965/2011 (Α 113) και στη συνέχεια με την παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 4002/2011 (Α 180), ορίζεται: «1. ... Με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιарθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.) μπορεί τα δικαιώματα που προβλέπονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 4 και στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ν. 3986/2011, να παραχωρούνται με διοικητική άδεια που εκδίδεται υπέρ του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, του άρθρου 1 του

ν. 3986/2011 (Α' 152), χωρίς αντάλλαγμα και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στη διοικητική άδεια ορίζεται το δικαίωμα που ενσωματώνεται, οι διατάξεις οι οποίες το προβλέπουν, ο χρόνος ισχύος της άδειας, οι όροι και οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος που αφορά, οι προϋποθέσεις με τη συνδρομή των οποίων ανακαλείται η άδεια και κάθε αναγκαίο θέμα για την άσκηση του δικαιώματος για το οποίο εκδόθηκε αυτή. Η μεταβίβαση, η εκμετάλλευση και η, με οποιονδήποτε τρόπο, αξιοποίηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από την άδεια διενεργούνται από το Ταμείο σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του ν. 3986/2011. 2. ... 3. Τα έσοδα από την αποκρατικοποίηση και αξιοποίηση των επιχειρήσεων και των λοιπών περιουσιακών στοιχείων των προηγούμενων παραγράφων και του άρθρου 48 του ν. 3871/2010 (Α' 141) προορίζονται αποκλειστικά για τη μείωση του δημόσιου χρέους». Στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 23 του ν. 3965/2011,

ορίζεται: «1. Συνιστάται Διυπουργική Επιτροπή Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.). Η Δ.Ε.Α.Α. αποτελείται από τον Υπουργό Οικονομικών, ως Πρόεδρο και τους Υπουργούς Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και κατά περίπτωση από τον Υπουργό που εποπτεύει την επιχείρηση του Δημοσίου που υπάγεται στις διατάξεις του νόμου αυτού. 2. Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών εποπτεύει το έργο της αποκρατικοποίησης και είναι εισηγητής στη Δ.Ε.Α. Η Δ.Ε.Α. αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των μελών της. 3. Η λειτουργία της Δ.Ε.Α. διέπεται από τις διατάξεις του ν. 1558/1985 (ΦΕΚ Α' 137). Η Δ.Ε.Α. χαράσσει την κυβερνητική πολιτική για την αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων του Δημοσίου και καθορίζει με αποφάσεις της τις επιχειρήσεις του Δημοσίου που αποκρατικοποιούνται...». Περαιτέρω στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου καθορίζονται ενδεικτικά οι μορφές αποκρατικοποιήσεων. Στο άρθρο 5 (Περιεχόμενο απόφασης της Δ.Ε.Α.) ορίζεται ότι «Η απόφαση της Δ.Ε.Α. για την αποκρατικοποίηση επιχείρησης του Δημοσίου καθορίζει τη μορφή, την έκταση, τον τρόπο, τη διαδικασία αποκρατικοποίησης και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών...». Ακολούθως στο ίδιο άρθρο καθορίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο της ως άνω απόφασης. Στο άρθρο 6 καθορίζεται η διαδικασία των αποκρατικοποιήσεων. Τέλος, στο άρθρο 8 (Επιχειρήσεις δημοσίου συμφέροντος και κοινής ωφέλειας) ορίζεται: «1. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού: α) καθορίζονται οι αποκρατικοποιούμενες επιχειρήσεις του Δημοσίου που παρέχουν υπηρεσίες δημοσίου συμφέροντος και κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με την άμυνα και ασφάλεια της χώρας, τη δημόσια υγεία, την ενέργεια, τις μεταφορές και επικοινωνίες, τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών, την εκμετάλλευση πλουτοπαραγωγών πηγών της χώρας, για τις οποίες απαιτείται η συναίνεση του Δημοσίου στη λήψη ορισμένων στρατηγικής σημασίας αποφάσεων, β) περιγράφεται το προστατευόμενο κάθε φορά αγαθό και εξειδικεύονται οι στρατηγικής σημασίας αποφάσεις για τις οποίες απαιτείται η συναίνεση του Δημοσίου, γ) καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα παρέχεται η συναίνεση του Δημοσίου...». Εξ άλλου, στο άρθρο 48 του ν. 3871/2010 (Α' 141) ορίζεται: «1. Η Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑ) δύναται να αποφασίζει την αξιοποίηση, συμπεριλαμβανομένης και της μεταβίβασης, περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, εφαρμοζομένων των διατάξεων του ν. 3049/2002... Στην έννοια του περιουσιακού στοιχείου περιλαμβάνονται ιδίως κινητά ή ακίνητα πράγματα, κάθε είδους εμπράγματα, ενοχικά ή εν γένει περιουσιακής φύσεως δικαιώματα, δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα, άυλα δικαιώματα, όπως ενδεικτικά βιομηχανικής ιδιοκτησίας και πνευματικά δικαιώματα... 2. ... 3. ... 4. Η Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.) του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α'), ως ισχύει, μετονομάζεται σε Διυπουργική Επιτροπή Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.). Η Ειδική Γραμματεία Αποκρατικοποιήσεων (Ε.Γ.Α.) του άρθρου 3 παρ. 4 του

ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α'), ως ισχύει, μετονομάζεται σε Ειδική Γραμματεία Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Ε.Γ.Α.Α.)».

8. Επειδή, με το άρθρο 9 του ν. 3871/2010 (Α 141) προστέθηκε στον ν. 2362/1995 «Δημόσιο Λογιστικό – Έλεγχος Δαπανών κ.λπ.»

(Α' 247) άρθρο 6 Α με τον τίτλο «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής», στο οποίο ορίζονται τα εξής: «Το Μεσοπρόθεσμο

Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής περιέχει, τουλάχιστον: (α) Τους μεσοπρόθεσμους στόχους για τη Γενική Κυβέρνηση και τους επί μέρους φορείς της. Οι στόχοι αυτοί πρέπει να είναι συγκεκριμένοι, χρονικά προσδιορισμένοι, περιεκτικοί και να καταρτίζονται ακολουθώντας την ίδια λογιστική βάση με του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού. (β) Την περιγραφή και αξιολόγηση των μακροοικονομικών εξελίξεων και προοπτικών, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων για τα δύο προηγούμενα έτη και των προβλέψεων για το τρέχον έτος, το έτος προϋπολογισμού και τα επόμενα τρία έτη των κύριων μακροοικονομικών δεικτών... (γ) Την περιγραφή και αξιολόγηση των δημοσιονομικών εξελίξεων και προβλέψεων, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων για τα προηγούμενα δύο έτη και των προβλέψεων για το τρέχον έτος, το έτος προϋπολογισμού και τα επόμενα τρία έτη, στις οποίες περιλαμβάνονται: (αα) ..., (ββ) πρόβλεψη των εσόδων, των εξόδων, του ελλείμματος και χρέους της Γενικής Κυβέρνησης χωρίς να ληφθούν υπόψη τα κύρια μέτρα πολιτικής που προγραμματίζει η Κυβέρνηση στον ετήσιο προϋπολογισμό, (γγ) ..., (δδ) πρόβλεψη των εσόδων, των εξόδων, του ελλείμματος και του χρέους της Γενικής Κυβέρνησης λαμβανομένων υπόψη των κύριων μέτρων πολιτικής που προγραμματίζει η Κυβέρνηση στον ετήσιο προϋπολογισμό. (δε) Την κατάσταση όλων των υποκείμενων κύριων παραδοχών των οικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται: (αα) ελαστικότητες και ποσοστά συμμόρφωσης για τις κύριες πηγές των εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης, (ββ) ..., (γγ) ... (ε) Την κατάσταση των κύριων πηγών κινδύνου για τις δημοσιονομικές προβλέψεις ... (στ) Το στόχο για το χρηματικό υπόλοιπο της Γενικής Κυβέρνησης ... (ζ) Το συνολικό ανώτατο όριο δαπανών για τον Κρατικό Προϋπολογισμό ... (η) Το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δαπανών για τον Κρατικό Προϋπολογισμό ... (θ) ... (ι) ... (κ) ... (λ) ...».

9. Επειδή, με το άρθρο μόνο του ν. 3985/2011 (Α 151) εγκρίθηκε το καταρτισθέν συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 6 Α του

ν. 2362/1995 Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής των ετών 2012–2015. Στο Κεφάλαιο Β' του νόμου έχει περιληφθεί πίνακας με το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων 2011-2015, στον οποίο (πίνακα) περιέχεται πρόβλεψη αποκρατικοποίησης ενός λιμένα το έτος 2012 και δύο το έτος 2013 με πώληση μετοχών. Στην αιτιολογική έκθεση του

ν. 3985/2011 αναφέρονται, σε σχέση με τις αποκρατικοποιήσεις, τα

εξής: «Η εξέλιξη του χρέους συνδέεται επίσης με το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων. Η κυβέρνηση έχει δεσμευτεί να πραγματοποιήσει ένα φιλόδοξο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων ύψους 50 δισ. ευρώ για την περίοδο 2011-2015. Το σχέδιο αυτό λειτουργεί συμπληρωματικά στην όλη δημοσιονομική προσπάθεια. [σελ. 8 της αιτιολογικής εκθέσεως]... Μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης ενός ιδιαίτερα σημαντικού προγράμματος αποκρατικοποιήσεων και αξιοποίησης της ιδιωτικής περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου, επιχειρείται για πρώτη φορά η καταγραφή και αξιοποίηση ενός από τα μεγαλύτερα αλλά και πλέον ανεκμετάλλετα στοιχεία του ενεργητικού του κράτους... Το χαρτοφυλάκιο των περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου αποτελείται από τέσσερις κατηγορίες: επιχειρήσεις, υποδομές, μονοπωλιακά δικαιώματα και ακίνητα. Η κυβερνητική πολιτική στόχο έχει τη στρατηγική διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου μέσω της βελτιστοποίησης της κατανομής των αναλαμβανόμενων κινδύνων και των οικονομικών

αποτελεσμάτων αλλά και την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα. Στο πλαίσιο αυτό η στρατηγική διαχείριση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου βασίζεται στην ευέλικτη χρησιμοποίηση της εμπειρίας αλλά και των κεφαλαίων του ιδιωτικού τομέα, ενώ παράλληλα στοχεύει στην εξασφάλιση των δικαιωμάτων του Δημοσίου σε συγκεκριμένο αριθμό περιουσιακών του στοιχείων. Το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων της Κυβέρνησης αφορά στην περίοδο 2011-2015 με δέσμευση για τη συγκέντρωση εσόδων από αποκρατικοποιήσεις ύψους 5 δισ. ευρώ το 2011, καθώς και σωρευτικά 15 δισ. ευρώ έως το 2012 και 50 δισ. ευρώ έως το 2015. Τα έσοδα αυτά μπορούν να μειώσουν το χρέος μέχρι 20 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, συμβάλλοντας έτσι όχι μόνο στη βιωσιμότητά του αλλά και στη σημαντική μείωση της επιβάρυνσης από τόκους... Συνοπτικά, το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων της περιόδου περιλαμβάνει συναλλαγές σε περιουσιακά στοιχεία του Δημοσίου σε βασικούς τομείς δραστηριότητας: τραπεζικό τομέα, ενέργεια, τυχερά παιχνίδια, τηλεπικοινωνίες, λιμάνια, αεροδρόμια, αυτοκινητόδρομοι, σιδηροδρομικές μεταφορές, ορυχεία, διαχείριση υδάτων και αποβλήτων, άμυνα και ακίνητη περιουσία. Η κυβέρνηση θα παρουσιάσει πρωτοβουλίες για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου, οι οποίες περιλαμβάνουν την ολοκλήρωση της καταγραφής τους μέχρι το τέλος του 2012, όπως επίσης και νομοθετήματα για τα δικαιώματα επιφάνειας και μακροχρόνιων μισθώσεων, τουριστικών κατοικιών, καθώς και χρήσεων γης και καθαρότητας τίτλων μέχρι τον Αύγουστο του 2011. [σελ. 21-22 της αιτιολογικής εκθέσεως]... 1.4.3. Λιμάνια Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ (ΟΛΠ), Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ (ΟΛΘ), Περιφερειακά και άλλα Λιμάνια. Το χαρτοφυλάκιο του Δημοσίου περιλαμβάνει 12 λιμάνια που έχουν τη μορφή ανωνύμων εταιριών και ειδικότερα τα λιμάνια Πειραιά, Θεσσαλονίκης, Βόλου, Ηγουμενίτσας, Πάτρας, Αλεξανδρούπολης, Ηρακλείου, Ελευσίνας, Ραφήνας, Λαυρίου, Κέρκυρας και Καβάλας, ενώ κατέχει και μια πληθώρα άλλων μικρότερων λιμανιών με διαφορετικές νομικές μορφές. Το Δημόσιο κατέχει το 74% των μετοχών του ΟΛΠ και του ΟΛΘ και το 100% των υπολοίπων. Αναφορικά με τα λιμάνια που λειτουργούν ως ανώνυμες εταιρίες, το κυβερνητικό πρόγραμμα αφορά στη μεταβίβαση στρατηγικών μεριδίων σε επιλεγμένα λιμάνια στον ιδιωτικό τομέα την περίοδο 2011-2013. Το χαρτοφυλάκιο των λιμανιών θα αναδιοργανωθεί σε επί μέρους ομάδες, γεγονός που προϋποθέτει την ολοκλήρωση διαφόρων συγχωνεύσεων. Σχετικά με τον ΟΛΠ, σχεδιάζεται η πώληση ποσοστού 23,1% των μετοχών της εταιρίας το 4ο τρίμηνο του 2011, ενώ για τον ΟΛΘ σχεδιάζεται η πώληση ποσοστού 23,3% των μετοχών του το 3ο τρίμηνο του 2011. Στη συνέχεια προγραμματίζεται περαιτέρω πώληση μετοχών των λιμανιών ή δικαιωμάτων εκμετάλλευσης σε θυγατρικές το 1ο τρίμηνο του 2012 με την είσοδο στρατηγικών επενδυτών. Περαιτέρω, το Δημόσιο θα προχωρήσει στη μελέτη και άλλων μικρότερων περιφερειακών λιμένων με σκοπό τη δημιουργία ενός εκτεταμένου συστήματος μαρινών υπό τη μορφή ανωνύμων εταιριών, που σε μεταγενέστερο στάδιο θα ιδιωτικοποιηθούν με συμβάσεις παραχώρησης. Τα χαρτοφυλάκια λιμανιών θα διαμορφωθούν έως το 3ο τρίμηνο του 2011, ενώ ώριμες συναλλαγές θα προσφερθούν στην αγορά το 2ο τρίμηνο του 2013. [σελ. 25 αιτιολογικής εκθέσεως]».

10. Επειδή, μετά την κατάρτιση και έγκριση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής των ετών 2012-2015 θεσπίσθηκαν οι διατάξεις του ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής» (Α' 152), στις οποίες ορίζονται τα εξής: Άρθρο 1, όπως τροποποιήθηκε με τις παραγράφους 7β-γ και 8α του άρθρου 7 του ν. 4038/2012 (Α 14), «(Σύσταση – Σκοπός - Επωνυμία - Έδρα – Διάρκεια) 1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» (Ταμείο). Το Ταμείο έχει αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων Ν.Π.Δ.Δ. ή των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5, σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας, προκειμένου

να επιτευχθούν οι στόχοι των εσόδων. Τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στο Ταμείο, σύμφωνα με τις επόμενες διατάξεις. 2. Το προϊόν αξιοποίησης χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους της χώρας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 17 του επόμενου άρθρου.

3. Το Ταμείο λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, δεν υπάγεται στην κατηγορία των οργανισμών και επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και δεν εφαρμόζονται σε αυτό, καθώς και στις εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο, οι διατάξεις που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, με εξαίρεση όσων ρητά ορίζονται στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου. 4. Το Ταμείο διέπεται από τις διατάξεις της νομοθεσίας περί ανωνύμων εταιρειών, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου. 5. ... 6. Η διάρκεια του Ταμείου είναι έξι (6) έτη από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η διάρκεια αυτή μπορεί να παρατείνεται, εφόσον ο σκοπός του Ταμείου δεν έχει εκπληρωθεί». Άρθρο 2, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7, παρ. 8β και 8γ του ν. 4038/2012 και με το άρθρο τρίτο, παρ. 1α του ν. 4092/2012 (Α 220): «(Κεφάλαιο - Περιουσία - Έσοδα - Διάθεση εσόδων) 1. ... 4. Στο Ταμείο μεταβιβάζονται και περιέρχονται, χωρίς αντάλλαγμα: α) Κατά πλήρη κυριότητα, κινητές αξίες εταιρειών από αυτές που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012–2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 (Α' 247). β) Περιουσιακής φύσεως δικαιώματα, εμπράγματα δικαιώματα, δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, αποκλειστικής ή μη, κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα, άυλα δικαιώματα και δικαιώματα λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης υποδομών, που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012–2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 ή ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου, σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε δημόσιες επιχειρήσεις των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. γ) ... 5. Οι κινητές αξίες, τα περιουσιακής φύσεως δικαιώματα και τα ακίνητα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου μεταβιβάζονται και περιέρχονται στο Ταμείο, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιарθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.) που προβλέπεται στο άρθρο 3 του ν. 3049/2002 (Α' 212). Με απόφαση της ίδιας Επιτροπής, μπορεί να μεταβιβάζονται και να περιέρχονται στο Ταμείο χωρίς αντάλλαγμα, για τους σκοπούς της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, και άλλα περιουσιακά στοιχεία που υπάγονται σε μία από τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων των περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου. Τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία περιέρχονται στο Ταμείο, κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή και το Δημόσιο απεκδύεται κάθε δικαιώματός του επί αυτών από τη δημοσίευση της απόφασης της Δ.Ε.Α.Α. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων και προκειμένου για τη μεταβίβαση στο Ταμείο της κυριότητας, νομής και κατοχής ακινήτων, στη Δ.Ε.Α.Α. συμμετέχει αντί του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ο Υπουργός στη διαχειριστική αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται το ακίνητο που μεταβιβάζεται και περιέρχεται στο Ταμείο. Η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων στο Ταμείο διενεργείται με βάση τις προβλέψεις του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 και σε χρόνο που επιτρέπει την αξιοποίησή τους σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησης που προβλέπεται στην παράγραφο 10... 6. ... 7. Το πράγμα ή το δικαίωμα που μεταβιβάστηκε ή παραχωρήθηκε στο Ταμείο, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου, δεν μπορεί να αναμεταβιβαστεί στον προηγούμενο κύριο ή δικαιούχο, καθ' οιονδήποτε τρόπο. Από τη μεταβίβαση του πράγματος ή την παραχώρηση του δικαιώματος στο Ταμείο, ο προηγούμενος κύριος ή δικαιούχος παραμένει στη διοίκηση και διαχείριση του πράγματος ή του δικαιώματος, ως εκ του νόμου εντολοδόχος του Ταμείου, χωρίς αμοιβή, υποχρεούται να το διατηρεί κατάλληλο για τον προορισμό του, σύμφωνα και με τις οδηγίες που δίνονται εγγράφως σε αυτόν από το Ταμείο και εξακολουθεί να

βαρύνεται με τις δαπάνες που προκύπτουν από τη διοίκηση και διαχείριση του πράγματος ή του δικαιώματος. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εντολής του Α.Κ., με εξαίρεση τα άρθρα 721 έως και 723 του ίδιου Κώδικα. Η εντολή λύνεται με την αξιοποίηση του πράγματος ή του δικαιώματος από το Ταμείο, μπορεί δε να ανακαλείται ή να τροποποιείται ελεύθερα οποτεδήποτε, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, η οποία ισχύει από την κοινοποίησή της στον εντολοδόχο. 8. Εμπράγματα δικαιώματα τρίτων μπορεί να κηρύσσονται αναγκαστικώς απαλλοτριωτέα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών... 9. ... 10. Τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου και των εταιρειών των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο αξιοποιούνται σύμφωνα με επιχειρησιακό πρόγραμμα (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησης – Ε.Π.Α.), που περιλαμβάνει ενδεικτικούς τριμηνιαίους στόχους, το οποίο εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4. Για την κατάρτιση του Ε.Π.Α., λαμβάνονται υπόψη οι προβλέψεις του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995. 11. Η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων στο Ταμείο, σύμφωνα με την παράγραφο 5, καθώς και η μεταγραφή της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου που προβλέπεται στην παράγραφο 6, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά, αμοιβή ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, συμπεριλαμβανομένου του φόρου εισοδήματος για το κάθε μορφής εισόδημα που προκύπτει από τη δραστηριότητα του Ταμείου, του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου, του φόρου έναρξης δραστηριότητας, τέλους, εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε Ν.Π.Δ.Δ., Ασφαλιστικών Οργανισμών ή τρίτων, δικαιωμάτων συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών και αμοιβών ή ανταποδοτικών τελών υποθηκοφυλάκων και πάσης φύσης ανταποδοτικών τελών... 12. Από τη δημοσίευση της απόφασης της Δ.Ε.Α.Α. που προβλέπεται στην παράγραφο 5, το περιουσιακό στοιχείο περιέρχεται στην κυριότητα, νομή και κατοχή του Ταμείου, ελεύθερο από κάθε δικαίωμα τρίτου. Για τυχόν δικαιώματά του επί του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάζεται στο Ταμείο, ο τρίτος έχει αποκλειστικά δικαίωμα αποζημιώσεως, έναντι μόνον του Δημοσίου, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις παραγράφους 8 και 9». Στο άρθρο 5 του ίδιου νόμου καθορίζονται οι τρόποι αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου. Εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 14, το οποίο εντάσσεται στο Κεφάλαιο Β που φέρει τον τίτλο «ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΗ ΩΡΙΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ», «Παραχώρηση χρήσης αιγιαλού και παραλίας. Για την αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων επιτρέπεται η απευθείας παραχώρηση στον κύριο της επένδυσης ή στον έλκοντα εξ αυτού δικαιώματα, της χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης ή και του δικαιώματος εκτέλεσης, χρήσης και εκμετάλλευσης λιμενικών έργων ή επέκτασης, ήδη υφιστάμενων στην περιοχή, λιμενικών εγκαταστάσεων επί αιγιαλού και παραλίας για την εξυπηρέτηση της επένδυσης. ... 2. ... 3. Η αξιοποίηση του αιγιαλού και της παραλίας με την παραχώρηση πρέπει να μην εμποδίζει την ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση των λουομένων στην παραλία και αιγαλό, εκτός αν τούτο επιβάλλεται για λόγους εθνικής άμυνας, δημόσιας τάξης και ασφάλειας, προστασίας αρχαίων, του περιβάλλοντος ή της δημόσιας υγείας, και εφόσον προβλέπεται στην οικεία σύμβαση παραχώρησης».

11. Επειδή, ακολούθησε ο ν. 4046/2012 (Α 28) «Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ), της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας». Στο νόμο αυτό και ειδικότερα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V 1 ΙΙ ΕΛΛΑΔΑ – ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ Στόχοι, Στρατηγική και Προοπτικές ορίζονται τα εξής: «1. Η Ελλάδα αντιμετωπίζει τρεις βασικές προκλήσεις. Πρώτον, η Ελληνική οικονομία έχει πρόβλημα ανταγωνιστικότητας. Παρότι έχει

σημειωθεί πρόοδος από το 2010 στον περιορισμό του ανά μονάδα κόστους εργασίας, η εκτιμώμενη υπερτίμηση της τιμής πραγματικής συναλλαγματικής ισοτιμίας ανέρχεται ακόμη περίπου στο 15 - 20 τοις εκατό. Δεύτερον, η δημοσιονομική βιωσιμότητα πρέπει να αποκατασταθεί. Το πρωτογενές έλλειμμα έχει μειωθεί σημαντικά από το 2009, αλλά το εκτιμώμενο αποτέλεσμα για το 2011, ένα πρωτογενές έλλειμμα ύψους περίπου [2 1/2] τοις εκατό του ΑΕΠ, παραμένει πολύ χαμηλότερο από το πλεόνασμα που θα σταθεροποιήσει το χρέος. Τρίτον, ο χρηματοπιστωτικός τομέας αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας και φερεγγυότητας, λόγω της έκθεσης του σε κρατικά ομόλογα, της φθίνουσας ποιότητας του εγχώριου δανειακού χαρτοφυλακίου και της σταθερής εκροής καταθέσεων.

2. ... Για την εξισορρόπηση της οικονομίας, τη στήριξη της ανάπτυξης και της απασχόλησης, την αποκατάσταση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και διασφάλιση της οικονομικής σταθερότητας, θα: ... μειώσουμε σημαντικά την επιρροή του κράτους στην οικονομία μέσω τολμηρών διαρθρωτικών δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων και μέσω της αποκρατικοποίησης δημόσιων περιουσιακών στοιχείων. Η οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας πρέπει να προέλθει από μια σθεναρή απάντηση του ιδιωτικού τομέα και αυτό δεν μπορεί να συμβεί με το κράτος να ελέγχει την πρόσβαση σε καίρια περιουσιακά στοιχεία... Αυτές οι μεταρρυθμίσεις που μειώνουν το κόστος και τα σχέδια αποκρατικοποιήσεων που ενθαρρύνουν τις ΑΞΕ (Άμεσες Ξένες Επενδύσεις), όταν συνδυάζονται με δημοσιονομικές περικοπές δαπανών και σταδιακή εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, απελευθερώνουν ρευστότητα για τον ιδιωτικό τομέα... Οικονομικές πολιτικές... Δ. Αποκρατικοποιήσεις 23. Στο πλαίσιο του προγράμματος, σκοπεύουμε να πραγματοποιήσουμε μια ουσιαστική εκχώρηση των δημοσίων περιουσιακών στοιχείων στον έλεγχο του ιδιωτικού τομέα. Η μεταφορά περιουσιακών στοιχείων σε βασικούς τομείς της οικονομίας (όπως λιμένες, αεροδρόμια, αυτοκινητοδρόμους, ενέργεια και ακίνητα) σε πιο παραγωγικές χρήσεις μέσω αποκρατικοποιήσεων και παραχωρήσεων θα πρέπει να ενθαρρύνει τις ΑΞΕ και άλλες ιδιωτικές επενδύσεις, υποστηρίζοντας την οικονομική ανάκαμψη και την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Θα βοηθήσει επίσης στην μείωση του δημοσίου χρέους, θα συμβάλει στην εν καιρώ βελτίωση του κλίματος της αγοράς και θα στηρίξει την επιστροφή της Ελλάδας στις αγορές ομολόγων. Η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να υπερβεί τις προκλήσεις που θέτουν οι συνθήκες της αγοράς και να καθαρίσει τα περιουσιακά στοιχεία από τεχνικές και νομικές πολυπλοκότητες και το πρόγραμμα καθορίζει στόχους και βήματα προς επίτευξη αυτών. 24. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων έχουν οριστεί. Ο κατάλογος περιλαμβάνει κρατικές επιχειρήσεις, παραχωρήσεις και ακίνητα (Παράρτημα IV) μαζί με οποιαδήποτε τραπεζικά περιουσιακά στοιχεία που είτε ανήκαν πριν ή αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της ανακεφαλαιοποίησης. Δεδομένων των περιουσιακών στοιχείων που τέθηκαν ως στόχος προς πώληση, η κυβέρνηση αναμένει €50 δισεκατομμύρια σε έσοδα κατά τη διάρκεια του σχετικού προγράμματος πώλησης περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον €19 μέχρι το 2015. Επειδή πολλά από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι βεβαρημένα, και με τις κακές συνθήκες της αγοράς, αναμένουμε ότι θα χρειαστεί χρόνος πέρα από τη περίοδο του προγράμματος για να πραγματοποιηθεί το πλήρες ποσό των εσόδων. Θα επικαιροποιούμε ετησίως την αναμενόμενη αξία των εσόδων από τις πωλήσεις κατά το διάστημα του εν λόγω χρονικού πλαισίου και στο βαθμό κατά τον οποίο τα έσοδα υπολείπονται του στόχου, θα ορίζουμε επί πλέον περιουσιακά στοιχεία που θα μπουν στο πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων μεριδίων σε δημόσιες επιχειρήσεις που δεν συμπεριλαμβάνονται τώρα. Το πρόγραμμα θα παρακολουθεί τη πρόοδο ως προς τους στόχους μέσω τριμηνιαίων ενδεικτικών στόχων. 25. Η διαδικασία αποκρατικοποίησης για κάθε περιουσιακό στοιχείο αναμένεται γενικά ότι θα αποτελείται από αρκετά στάδια. Αυτό περιλαμβάνει κυρίως την μεταφορά περιουσιακών στοιχείων στο ταμείο αποκρατικοποιήσεων και τον διορισμό συμβούλων. Άλλα βήματα περιλαμβάνουν την εκκαθάριση και/ή την αναδιάρθρωση του περιουσιακού στοιχείου, την συμπλήρωση των κενών της δημόσιας πολιτικής ή της ρυθμιστικής πολιτικής, τον σχεδιασμό της διαδικασίας προσφοράς προμηθειών, εκκαθαρίσεις της

Ευρωπαϊκής Ένωσης (για προμήθεια, ανταγωνισμό και κρατική βοήθεια), την διεκπεραίωση της προσφοράς προμήθειας και την απόκτηση όλων των αναγκαίων εγκρίσεων βάσει νομικών κανονισμών. 26. Για να προχωρήσει η διαδικασία ιδιωτικοποιήσεων το 2012, θα λάβουμε ένα αριθμό μέτρων: Διορισμός συμβούλων... Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων στο ταμείο αποκρατικοποιήσεων (ΤΑΙΠΔ). Έως το τέλος Μαρτίου 2012, όλα τα περιουσιακά στοιχεία που περιέχονται στο ΜΠΔΣ θα μεταβιβαστούν, πλην των τραπεζικών μετοχών και των περιουσιακών στοιχείων που επιφέρουν απώλεια τα οποία το ΤΑΙΠΔ δεν μπορεί να χρηματοδοτήσει πριν την ιδιωτικοποίησή τους (ΤΡΑΙΝΟΣΕ, ΕΛΒΟ, ΕΑΣ). Επίσης οι εναπομένουσες μετοχές των δύο μεγάλων λιμένων (ΟΛΠ και ΟΛΘ) θα μεταφερθούν. Τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία θα μεταβιβαστούν με αίτηση του ΤΑΙΠΔ από την Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου (ΕΤΑΔ). Οι μετοχές που έχουν ήδη μεταβιβαστεί ή πρόκειται σύντομα να μεταβιβαστούν στο ΤΑΙΠΔ θα λάβουν πλήρη δικαιώματα ψήφου ώστε το Ταμείο να μπορεί να κάνει όλες τις αναγκαίες αλλαγές για την γρήγορη ιδιωτικοποίηση κάθε περιουσιακού στοιχείου. Προετοιμασίες των επιχειρήσεων του δημοσίου... Τα Υπουργεία και οι λοιποί φορείς του δημοσίου θα επισπεύσουν τις διοικητικές αποφάσεις και/ή την ειδική νομοθεσία προς διευκόλυνση των ιδιωτικοποιήσεων. Προετοιμασία των ακίνητων περιουσιακών στοιχείων... Συντονισμός πολιτικής. Η κυβέρνηση θα διαμορφώσει νέες πολιτικές σχετικά με τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων (πχ. πολεοδομία, σπα, γκολφ, REITS) ή να συστήσει νέες ρυθμιστικές αρχές (π.χ. για νερό, λιμάνια, αεροδρόμια, αυτοκινητοδρόμους)... Προσφορά περιουσιακών στοιχείων για πώληση...

27. Παραμένουμε δεσμευμένοι σε μια διαδικασία που απομονώνεται από πολιτικές πιέσεις. Το ΤΑΙΠΔ έχει συσταθεί για να λειτουργεί στα πλαίσια μιας εντολής για την ιδιωτικοποίηση περιουσιακών στοιχείων στις ισχύουσες συνθήκες της αγοράς μόλις αυτό είναι τεχνικά δυνατόν και με ένα ανοιχτό και διαφανή τρόπο. Υπό το ΤΑΙΠΔ, τα περιουσιακά στοιχεία θα επιτηρούνται και διαχειρίζονται ώστε να επιταχυνθεί η μεταβίβαση τους στον ιδιωτικό τομέα. Το ΤΑΙΠΔ δεν θα μπορεί να μεταβιβάζει περιουσιακά στοιχεία πίσω στην γενική κυβέρνηση και εάν καθοριστεί από το Συμβούλιο ότι ένα περιουσιακό στοιχείο δεν μπορεί να πωληθεί με τη τρέχουσα μορφή του, θα πωληθεί τμηματικά ή θα εκκαθαριστεί. Το ταμείο μπορεί να συγκεντρώσει χρήματα με όρους αγοράς αλλά δεν μπορεί να χορηγήει εμπράγματα δικαιώματα για κανένα από τα περιουσιακά του στοιχεία εάν αυτό μπορεί να εμποδίσει ή να καθυστερήσει την ιδιωτικοποίηση των σχετικών περιουσιακών στοιχείων. Το Ταμείο θα επιστρέψει όλα τα έσοδα που εισπράχθηκαν στην Κυβέρνηση χωρίς καθυστέρηση...». Ακολουθεί η παράθεση του Παραρτήματος IV στο οποίο προβλέπεται το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων και οι παραχωρήσεις στις οποίες περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων μικρά λιμάνια και μαρίνες, για τα οποία προβλέπεται «Προσδιορισμός κατάλληλης πολιτικής. Καθιέρωση ρυθμιστικών αρχών έως τον Σεπτέμβριο του 2012». ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V 2 ΕΛΛΑΣ Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής... 1. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ... 2. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ 2.1 Διαχείριση κεφαλαίων και αποκρατικοποιήσεις Η Κυβέρνηση εφαρμόζει το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων με σκοπό την είσπραξη 50 δισεκατομμυρίων Ευρώ μεσοπρόθεσμα... Για την εξασφάλιση της επίτευξης των σκοπών του σχεδίου, η Κυβέρνηση θα μεταβιβάζει επί συνεχούς βάσεως περιουσιακά στοιχεία στο Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου [ΤΑΙΠΔ]. Συγκεκριμένα, η Κυβέρνηση θα μεταβιβάσει στο ΤΑΙΠΔ όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αναμένονται να αποκρατικοποιηθούν το 2012 και το 2013 κατόπιν αιτήματος του ΤΑΙΠΔ... 4. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ... Μεταφορές... Λιμένες Η Κυβέρνηση καθορίζει στρατηγική για την ένταξη των λιμένων στο γενικό σύστημα εφοδιασμού και μεταφορών, προσδιορίζοντας τους στόχους, το πεδίο εφαρμογής, τις προτεραιότητες και την κατανομή των πόρων. Η στρατηγική θα διασφαλίζει την υλοποίηση των προτεραιοτήτων ΔΕΔ-Μ και τη δημιουργία των προβλεπόμενων διαδρόμων. Θα διασφαλίζει επίσης την αποδοτική χρήση των εκχωρούμενων ποσών από το Διαρθρωτικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής [2ο τρίμηνο 2012]...». Στο Παράρτημα 1 Παροχή στοιχείων ορίζεται: «Παρέχονται από το Υπουργείο Οικονομικών... Στοιχεία

ιδιωτικοποιηθέντων στοιχείων ενεργητικού και εσόδων που εισπράχθηκαν. (Στοιχεία που συγκεντρώνονται από το Υπουργείο Οικονομικών) Μηνιαίως». Τέλος, στο Κεφάλαιο Β ΙΙ «Αποκρατικοποιήσεις» του Παραρτήματος Ι του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Α' 222), γίνεται η πρόβλεψη εισπράξεως εσόδων από την αξιοποίηση, μεταξύ άλλων, μαρινών, 2.347 εκατομμυρίων ευρώ για το έτος 2014, 1.141 εκατομμυρίου ευρώ για το έτος 2015 και 3.441 εκατομμυρίων ευρώ για το έτος 2016.

12. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, για τον καθορισμό των προς παραχώρηση λιμένων και τουριστικών λιμένων, που περιελήφθησαν στην προσβαλλόμενη απόφαση, επελέγησαν καταρχήν από τους περίπου 900 μικρούς και τουριστικούς λιμένες της επικράτειας εκείνοι που δεν ήταν αναγκαίοι για στρατιωτικούς σκοπούς, εκείνοι που δεν είχαν παραχωρηθεί σε ιδιώτες, καθώς και εκείνοι που είχαν τις στοιχειώδεις εγκαταστάσεις, συνολικά δηλαδή 46. Μεταξύ αυτών με βάση ορισμένα κριτήρια (ύπαρξη και λειτουργία τουριστικού λιμένα ή λιμένα, συμφωνία με τον χωροταξικό σχεδιασμό, εγγύτητα σε αεροδρόμιο, εγγύτητα σε αστικό κέντρο ή τουριστικό προορισμό, χωρητικότητα σε θέσεις ελλιμενισμού, μέγεθος χερσαίας ζώνης) επελέγησαν τελικά εκείνοι που θα μπορούσαν να αποτελέσουν σύστημα λιμένων εντός ζωνών ναυσιπλοΐας, οι οποίες καθορίζονται με τεχνικά και οικονομικά-αναπτυξιακά κριτήρια («πρόγραμμα Νηρηίδες»). Ακόμη επελέγησαν ορισμένοι τουριστικοί λιμένες, οι οποίοι θα μπορούσαν να ενταχθούν σε ενιαία ιστιοπλοϊκή ή ναυσιπλοϊκή διαδρομή με επίκεντρό τους μία μαρίνα (hub-marines, satellite ports). Σύμφωνα με το από 13.5.2013 υπόμνημα του παρεμβαίνοντος, το σκεπτικό αυτό αναπτύχθηκε το πρώτον στα τέλη της δεκαετίας του 80 από τον καθηγητή του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ) Α. Ρογκάν (Εργαστήριο Λιμενικών Έργων ΕΜΠ), κατατέθηκε από τότε στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας υπό την ονομασία Σχέδιο Εθνικού Συστήματος Λιμένων Αναψυχής (Σ.Ε.ΣΥ.Λ.Α.), προέβλεπε δε την εκμετάλλευση όχι μεμονωμένων λιμένων, αλλά, κυρίως, δεσμών λιμένων βάσει κριτηρίων και με σκοπό την τόνωση του τουρισμού εντός ιστιοπλοϊκών ή ναυσιπλοϊκών διαδρομών, διότι έτσι μπορεί να εξασφαλισθεί η αξιοποίηση και οικονομικά μη προσοδοφόρων μονάδων, όπως είναι οι λεγόμενοι λιμένες δορυφόροι, οι οποίοι θα ήταν καταδικασμένοι σε μαρασμό σε περίπτωση οικονομικής εκμετάλλευσης μόνον των μεγάλων, προδήλως προσοδοφόρων μαρινών, η συνέργεια σε επίπεδο σχεδιασμού και εφαρμογής, αλλά και οικονομίες κλίμακας.

13. Επειδή, στο ν. 4046/2012 (Α' 28/14.2.2012), ο οποίος αποτελεί επικαιροποίηση του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων που προβλέπεται στους ν. 3985/2011 και 3986/2011, περιέχεται, όπως εκτίθεται ανωτέρω, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων και οι παραχωρήσεις, στις οποίες μνημονεύονται, μεταξύ άλλων, «μικρά λιμάνια και μαρίνες». Η αναφορά αυτή, που καθίσταται ειδική και ορισμένη αν συνδυασθεί με όσα μνημονεύονται στις διατάξεις των νόμων 3871/2010 και 3985/2011, οι οποίες αναφέρονται στις προηγούμενες σκέψεις, αρκεί, ως νομικό θεμέλιο, για να καταστήσει, κατ' αρχήν, νόμιμη τη μεταβίβαση στο ΤΑΙΠΕΔ του δικαιώματος παραχώρησης σε τρίτους, μέσω συμβάσεων παραχώρησης, κάθε δικαιώματος χρήσης, διοίκησης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης επί των κινητών και ακινήτων εντός της χερσαίας ή/και της θαλάσσιας ζώνης λιμένων και τουριστικών λιμένων. Επομένως, είναι αβάσιμος ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν είναι νόμιμη, διότι στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 δεν υπάρχει καμία σχετική ειδική και ορισμένη πρόβλεψη και ότι μη νομίμως δεν εκδόθηκε η προβλεπόμενη από το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 3049/2002 κοινή υπουργική απόφαση για τον καθορισμό των αποκρατικοποιούμενων επιχειρήσεων. Συναφώς, ως εκ του χαρακτήρα της προσβαλλομένης πράξεως ως ατομικής, είναι απορριπτέος, ως ερειδόμενος επί της εσφαλμένης εκδοχής ότι πρόκειται για κανονιστική πράξη, ο προβαλλόμενος λόγος για

παράβαση του άρθρου 43 παρ. 2 περ. β του Συντάγματος.

14. Επειδή, σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του π.δ. 456/1984 (Α' 164): «Άρθρο 966. Πράγματα εκτός συναλλαγής. Πράγματα εκτός συναλλαγής είναι τα κοινά σε όλους, τα κοινόχρηστα και τα προορισμένα στην εξυπηρέτηση δημόσιων, δημοτικών, κοινοτικών ή θρησκευτικών σκοπών. Άρθρο 967. Κοινόχρηστα. Πράγματα κοινής χρήσης είναι ιδίως τα νερά με ελεύθερη και αέναη ροή, οι δρόμοι, οι πλατείες, οι γιαλοί, τα λιμάνια και οι όρμοι, οι όχθες πλευσίμων ποταμών, οι μεγάλες λίμνες και οι όχθες τους. Άρθρο

968. Κυριότητα σε κοινόχρηστα. Τα κοινόχρηστα πράγματα, εφόσον δεν ανήκουν σε δήμο ή κοινότητα, ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανήκουν στο δημόσιο. Άρθρο 970. Σε κοινόχρηστα πράγματα μπορούν να αποκτηθούν με παραχώρηση της αρχής κατά τους όρους του νόμου ιδιαίτερα ιδιωτικά δικαιώματα εφόσον με τα δικαιώματα αυτά εξυπηρετείται ή δεν αναιρείται η κοινή χρήση».

15. Επειδή, εξ άλλου, στο ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (Α' 285/19.12.2001) περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν τους λιμένες και την διαχείρισή τους. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 1, «1. «Αιγιαλός» είναι η ζώνη της ξηράς, που βρέχεται από τη θάλασσα από τις μεγαλύτερες και συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων της. 2. «Παραλία» είναι η ζώνη ξηράς που προστίθεται στον αιγιαλό, καθορίζεται δε σε πλάτος μέχρι και πενήντα (50) μέτρα από την οριογραμμή του αιγιαλού, προς εξυπηρέτηση της επικοινωνίας της ξηράς με τη θάλασσα και αντίστροφα. 3. «Παλιός αιγιαλός» είναι η ζώνη της ξηράς, που προέκυψε από τη μετακίνηση της ακτογραμμής προς τη θάλασσα, οφείλεται σε φυσικές προσχώσεις ή τεχνικά έργα και προσδιορίζεται από τη νέα γραμμή αιγιαλού και το όριο του παλαιότερα υφιστάμενου αιγιαλού... 7. «Λιμένας» είναι ζώνη ξηράς και θάλασσας μαζί με έργα και εξοπλισμό, που επιτρέπουν κυρίως την υποδοχή κάθε είδους πλωτών μέσων και σκαφών αναψυχής, τη φορτοεκφόρτωση, αποθήκευση, παραλαβή και προώθηση των φορτίων τους, την εξυπηρέτηση επιβατών και οχημάτων και την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις θαλάσσιες μεταφορές. 8. «Λιμενικά έργα» είναι εκείνα, που εκτελούνται ολικώς ή μερικώς στον αιγιαλό, την όχθη, την παραλία ή την παρόχθια ζώνη, μέσα στη θάλασσα, στον πυθμένα της θάλασσας και στο υπέδαφος του βυθού, καθώς και εκείνα που επιφέρουν διαμόρφωση ή αλλοίωση των χώρων αυτών ή που προβλέπονται από τις διατάξεις περί Λιμενικών Ταμείων.

9. «Φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα» είναι κάθε δημόσιος φορέας ή φορέας της Αυτοδιοίκησης ή ιδιωτικός ή μικτός φορέας που έχει, κατά νόμο, την ευθύνη της διοίκησης και της εκμετάλλευσης λιμένα». Σύμφωνα με το άρθρο 2 (Κυριότητα αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης και χρησιμότητα αυτών), «1. Ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο τα προστατεύει και τα διαχειρίζεται. 2. Η προστασία του οικοσυστήματος των ζωνών αυτών είναι ευθύνη του Κράτους. 3. Ο κύριος προορισμός των ζωνών αυτών είναι η ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση προς αυτές. Κατ' εξαίρεση ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη μπορούν να χρησιμεύσουν για κοινωφελείς περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς σκοπούς και για απλή χρήση της παραγράφου 1 του άρθρου 13, καθώς επίσης και για την εξυπηρέτηση υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος. 4. Στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη και την παρόχθια ζώνη δεν επιτρέπεται η κατασκευή κτισμάτων και εν γένει κατασκευασμάτων, παρά μόνο για την επιδίωξη των σκοπών, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο. 5. Ο παλιός αιγιαλός και η παλαιά όχθη ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου και καταγράφονται ως δημόσια κτήματα». Με το άρθρο 13 ρυθμίζεται η παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας: «1. Απλή χρήση του αιγιαλού και της παραλίας είναι κάθε χρήση, εφόσον από αυτή δεν παραβιάζεται ο προορισμός τους ως κοινόχρηστων πραγμάτων και δεν επέρχεται αλλοίωση στη φυσική μορφολογία τους και τα βιοτικά στοιχεία τους. 2. Η παραχώρηση της

απλής χρήσης του αιγιαλού και της παραλίας γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών έναντι ανταλλάγματος, κατά τις διατάξεις για την εκμίσθωση δημόσιων κτημάτων. Σε ό,τι αφορά αιγιαλό και παραλία που περιβάλλει ή εντός του οποίου βρίσκονται αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και ιστορικοί τόποι, απαραίτητη προϋπόθεση για την παραχώρηση της απλής χρήσης του αποτελεί η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Πολιτισμού. Σε Ο.Τ.Α., φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης Λιμένων, οργανισμούς κοινής ωφέλειας και Ν.Π.Δ.Δ. η παραχώρηση δύναται να γίνει και απευθείας με ή χωρίς αντάλλαγμα. Σε ιδιωτικό φορέα διαχείρισης η παραχώρηση γίνεται πάντοτε με αντάλλαγμα (όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3207/2003,

Α' 302). Το άρθρο 14 αναφέρεται στην παραχώρηση αιγιαλού, παραλίας για την εκτέλεση έργων, ενώ στο άρθρο 15 περιέχονται γενικές ρυθμίσεις για τις παραχωρήσεις: «1. Οι παραχωρήσεις αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης υπόκεινται πάντοτε σε μονομερή ανάκληση από

το Δημόσιο για λόγους δημόσιου συμφέροντος, εθνικής άμυνας, συγκοινωνιακούς, δημόσιας τάξης και ασφάλειας ή δημόσιας υγείας και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. 2. Στις πράξεις παραχώρησης μπορούν να τίθενται οποιοδήποτε όροι ή περιορισμοί, ιδίως για λόγους ασφάλειας, δημόσιας ανάγκης ή εθνικής άμυνας, προστασίας αρχαίων, όπως όροι για κατασκευή κεκλιμένων επιπέδων ή άλλων έργων προς εξυπηρέτηση αναγκών των ενόπλων δυνάμεων. 3. Η αξιοποίηση του αιγιαλού και της παραλίας με την παραχώρηση και την εκτέλεση έργων πρέπει να εξασφαλίζει και να μην εμποδίζει την ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση των πολιτών στην παραλία και αιγιαλό, εκτός αν τούτο επιβάλλεται για λόγους εθνικής άμυνας, δημόσιας τάξης και ασφάλειας, προστασίας αρχαίων, του περιβάλλοντος ή της δημόσιας υγείας.

4. Απαγορεύεται η παραχώρηση της αποκλειστικής χρήσης του αιγιαλού και της παραλίας, εκτός αν τούτο επιβάλλεται για λόγους εθνικής άμυνας, δημόσιας τάξης ή ασφάλειας ή προστασίας αρχαίων. 5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6 του άρθρου 14 και άλλων ειδικών διατάξεων ο παραχωρησιούχος δεν επιτρέπεται να μεταβιβάσει ολικά ή μερικά το δικαίωμά του σε άλλον ή να συνάψει οποιαδήποτε σχέση γι' αυτό, με ή χωρίς αντάλλαγμα, που να αφορά την έκταση, που παραχωρήθηκε ή τις εγκαταστάσεις και γενικά τα έργα πάνω σε αυτή, χωρίς έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, σε περίπτωση δε που ο παραχωρησιούχος είναι Ο.Τ.Α. και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης... Η παράβαση της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου συνεπάγεται αυτοδικαίως την ανάκληση της παραχώρησης. Για την αυτοδίκαιη αυτή έκπτωση από την παραχώρηση εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία κοινοποιείται στον παραχωρησιούχο. Με την ίδια απόφαση διατάσσεται διοικητικώς και η κατάληψη από το Δημόσιο των έργων που κατασκευάσθηκαν. 6. Η πράξη παραχώρησης δεν υποκαθιστά τις τυχόν απαιτούμενες από άλλες διατάξεις (πολεοδομικές κ.λπ.) άδειες...». Ακολουθώντας στο άρθρο 18 περιέχονται ρυθμίσεις για τη Ζώνη λιμένα, ενώ στα άρθρα 19-24 για τη Χερσαία και τη Θαλάσσια ζώνη λιμένα. Σύμφωνα με το άρθρο 34 (Μεταβατικές και τελικές διατάξεις) «1. Δεν θίγονται από τον παρόντα νόμο οι διατάξεις του Α.Ν. 376/1936 (ΦΕΚ 546 Α'), τα άρθρα 24 έως και 32 του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), καθώς και όλες οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, που αφορούν την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, την εξυπηρέτηση της εθνικής άμυνας και της ασφάλειας της Χώρας... 3. Από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου καταργούνται ο

Α.Ν. 2344/1940, το άρθρο 60 του π.δ. 11/12.11.1929 (ΦΕΚ 399 Α') «Περί Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων» και η υπ' αριθμ. 1032058/1555/0010/

ΠΟΛ 1147/30.5.1989 εγκύκλιος διαταγή του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία κυρώθηκε με το Ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α')... 4. Παραμένουν σε ισχύ: α) τα άρθρα 3 και 14 του Ν. 2730/1999 (ΦΕΚ 130 Α'), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα, β) ο Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α') εκτός της παραγράφου 21 του άρθρου 6 του νόμου αυτού που καταργείται και γ) οι ειδικές διατάξεις περί αιγιαλού, παραλίας, θάλασσας, λιμένων και αλιείας...». Περαιτέρω, με το άρθρο δέκατο έβδομο του ν. 2932/2001

(Α 145) συνεστήθη η Γενική Γραμματεία Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής, η οποία έχει ως σκοπό «το συνολικό σχεδιασμό και τη χάραξη της εθνικής λιμενικής πολιτικής για την ανάπτυξη λιμένων με σύγχρονη υποδομή ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και απαιτήσεις για την εξυπηρέτηση των επιβατών, των πλοίων και των φορτίων». Σύμφωνα με το άρθρο δέκατο όγδοο του εν λόγω νόμου στις αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας περιλαμβάνεται «Η εποπτεία της εφαρμογής και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, η περαιτέρω διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που αφορά στην παραχώρηση της εκμετάλλευσης χώρων λιμένων σε ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, έναντι συμμετοχής του ιδιωτικού κεφαλαίου στην κατασκευή έργων λιμενικής υποδομής και στη λιμενική λειτουργία στο πλαίσιο της Εθνικής Λιμενικής Πολιτικής και ο έλεγχος των σχετικών συμβάσεων παραχώρησης» (παρ. 7, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 άρθρου τρίτου του ν. 3654/2008, ΦΕΚ Α 57).

16. Επειδή, περαιτέρω, στο ν. 2160/1993 «Ρυθμίσεις για τον Τουρισμό και άλλες διατάξεις» (Α 118) περιέχονται ρυθμίσεις για τους τουριστικούς λιμένες. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 29 του νόμου αυτού, «1. «Τουριστικός λιμένας» σκαφών αναψυχής είναι ο χερσαίος και θαλάσσιος χώρος που προορίζεται κατά κύριο λόγο για/και υποστηρίζει λειτουργικά τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και ναυαθλητισμού. Οι τουριστικοί λιμένες διακρίνονται σε μαρίνες, καταφύγια και αγκυροβόλια. «Μαρίνα» είναι ο τουριστικός λιμένας που διαθέτει χερσαίες και θαλάσσιες εγκαταστάσεις και υποδομές προδιαγραφών που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 31, για την εξυπηρέτηση των σκαφών αναψυχής και των χρηστών τους. «Καταφύγιο» είναι ο τουριστικός λιμένας με βασικές κτιριοδομικές υποδομές τουλάχιστον 100 τ.μ. με παροχές και εξυπηρετήσεις ύδατος, ρεύματος, τηλεφώνου, καυσίμων, περισυλλογής καταλοίπων και απορριμμάτων, πυρόσβεσης, ενδίαίτησης και υγιεινής. «Αγκυροβόλιο» είναι ο τουριστικός λιμένας που δημιουργείται εντός προστατευμένου όρμου, εντός λιμνών και ποταμών, με ελαφρύ εξοπλισμό, ο οποίος δεν προκαλεί οριστική αλλοίωση του περιβάλλοντος με περιορισμένο αριθμό θέσεων ελλιμενισμού και βασικές εγκαταστάσεις» (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρ. 156 του ν. 4070/2012, Α' 82/

10.4.2012). 2. Σε κάθε τουριστικό λιμένα καθορίζεται, με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου, τμήμα ξηράς (χερσαία ζώνη) και θαλάσσης (θαλάσσια ζώνη), στην οποία επιτρέπεται η εκτέλεση λιμενικών έργων και κατασκευή πάσης φύσεως χερσαίων κτιριακών και λοιπών εγκαταστάσεων, που απαιτούνται για τη δημιουργία, τη λειτουργία, την τουριστική ανάπτυξη, την εκμετάλλευση, αξιοποίηση και την οικονομική βιωσιμότητα του λιμένα. Η χερσαία και θαλάσσια ζώνη συναποτελούν τη "ζώνη τουριστικού λιμένα". Στα ανωτέρω έργα και εγκαταστάσεις περιλαμβάνονται ιδίως οι απαραίτητες προσχώσεις του θαλάσσιου χώρου, τα λιμενικά έργα, οι διαμορφώσεις του περιβάλλοντος χώρου (παράλιου και χερσαίου) για εναπόθεση, συντήρηση και επισκευή σκαφών αναψυχής, καθώς και οι πάσης φύσεως κτιριακές εγκαταστάσεις για δραστηριότητες υποστήριξης του τουριστικού λιμένα, τουριστικής αξιοποίησης, εκμετάλλευσής του και υποστήριξης των συναφών και λοιπών εμπορικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ανέγερσης κατοικιών στη ζώνη τουριστικού λιμένα για μακροχρόνια εκμετάλλευση.

3. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται η φράση "φορέας διαχείρισης τουριστικού λιμένα" νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου το οποίο έχει αναλάβει με σύμβαση μετά του Δημοσίου ή μετά της «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Ανώνυμη Εταιρία» ή εκ του νόμου την κατασκευή, λειτουργία και εκμετάλλευση τουριστικού λιμένα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου (όπως τροποποιήθηκε αρχικώς με την παρ. 16 του άρθρου 39 του ν. 3105/2003, Α' 29, και στη συνέχεια με την παρ. 4 του άρθρου 49 του ν. 3220/2004, Α' 15). 4. Η "χερσαία ζώνη" του τουριστικού λιμένα αποτελείται από τον αιγιαλό και τους συνεχόμενους χώρους, που είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση των έργων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου... Επιτρέπεται η περιφραγή μέρους ή του συνόλου της χερσαίας

ζώνης τουριστικού λιμένα, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ασφάλεια και η τάξη στη ζώνη του λιμένα. 5. Η "θαλάσσια ζώνη" του τουριστικού λιμένα περιλαμβάνει τις λιμενολεκάνες και τους διαύλους που ορίζονται από τα εξωτερικά (μώλοι, κυματοθραύστες) και εσωτερικά (κρηπίδες, όρια επιχώσεων) λιμενικά έργα ή ταυτίζεται με θαλάσσιους προφυλαγμένους όρμους... 6. α) Για τη δημιουργία νέου τουριστικού λιμένα ή για την επέκταση, συμπλήρωση ή μετατροπή υπάρχοντος λιμένα σε τουριστικό, εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του νόμου αυτού. Το ίδιο ισχύει και για τη λειτουργία και τη διαχείριση του συνόλου των τουριστικών λιμένων ανεξαρτήτως του χρόνου δημιουργίας τους και του καθεστώτος διαχείρισής τους (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 157 του ν. 4070/2012). Σύμφωνα με το άρθρο 30: «Διοίκηση - Διαχείριση - Εκμετάλλευση και χωροθέτηση τουριστικών λιμένων 1. Η διοίκηση, διαχείριση, εκμετάλλευση και έλεγχος των τουριστικών λιμένων ανήκει στη Γενική Γραμματεία Τουρισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού. Οι κατά το νόμο αυτόν αρμοδιότητες χωροθέτησης, διοίκησης, διαχείρισης, εκμετάλλευσης, ελέγχου, παρακολούθησης λειτουργίας, τήρησης ηλεκτρονικού μητρώου χωροθετημένων και λειτουργούντων λιμένων του νόμου αυτού και σταδίων λειτουργίας τους, ανατίθενται στην αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού. Στην αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού δημιουργείται και τηρείται Ηλεκτρονικό Μητρώο πληροφοριών Τουριστικών Λιμένων (ΗΜΤΛ) που αφορά στη διαδικασία χωροθέτησης, τροποποίησης χωροθέτησης, έκδοσης άδειας λειτουργίας, καθώς και στην παρακολούθηση της λειτουργίας τους (όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρ. 158 του ν. 4070/2012). 2. α. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού συγκροτείται ενδεκαμελής «Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων»... 3. ... 4. Για τη χωροθέτηση, τροποποίηση, συμπλήρωση, έγκριση των χρήσεων γης και των όρων και περιορισμών δόμησης του τουριστικού λιμένα ή τη μετατροπή υπάρχοντος λιμένα σε τουριστικό, απαιτείται η γνώμη της πιο πάνω Επιτροπής... (όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρ. 158 του ν. 4070/2012). 5. Εγκρίνονται από της ισχύος του παρόντος νόμου στις ακόλουθες θέσεις και περιοχές η χωροθέτηση, τα όρια της χερσαίας ζώνης, οι προσχώσεις, καθώς και οι χρήσεις γης και οι όροι και περιορισμοί δόμησης όπως εμφανίζονται στο συνημμένο παράρτημα ΙΙ του άρθρου 41 του παρόντος νόμου, για τη δημιουργία των κάτωθι τουριστικών λιμένων... Οι θέσεις και περιοχές που εγκρίνονται με την παρούσα παράγραφο είναι: α). ΑΡΕΤΣΟΥ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ β). ΦΛΟΙΣΒΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ γ). ΓΟΥΒΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ δ). ΧΙΟΣ ε). ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ στ). ΑΓΥΙΑ ΠΑΤΡΑΣ ζ). ΠΥΛΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ η). ΡΕΘΥΜΝΟ ΚΡΗΤΗΣ θ). ΡΟΔΟΣ ι). ΚΩΣ ια). ΛΟΥΤΡΑΚΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ιβ). ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΥΚΟΝΟΥ ιγ). ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΗΤΗΣ ιδ). ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟ ΣΑΜΟΥ ιε). ΖΑΚΥΝΘΟΣ ιστ). Ο εμπορικός τουριστικός λιμένας ΤΟΥΡΛΟΥ ΜΥΚΟΝΟΥ. Οι διατάξεις των παρ. 5 και 6 του άρθρου 31 του παρόντος ισχύουν και για τις ανωτέρω θέσεις και περιοχές και η παραχώρηση και εκμετάλλευση των ανωτέρω πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διαδικασία, που προβλέπεται στο άρθρο 31 παρ.4 και 7 του παρόντος νόμου... Η χρήση και εκμετάλλευση των παραπάνω τουριστικών λιμένων μπορεί να παραχωρείται με σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 παρ. 7 του παρόντος, σε Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή σε εταιρεία στην οποία μετέχει ο Ο.Τ.Α., εφόσον ο ίδιος είναι κύριος ή επικαρπωτής παράκτιου ακινήτου που έχει περιληφθεί στη χερσαία ζώνη του τουριστικού λιμένα ή συνέχεται με αυτήν και αναλαμβάνει την υποχρέωση εκτέλεσης όλων των αναγκαίων για τη λειτουργία του λιμένα έργων, είτε ο ίδιος είτε η εταιρεία (όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6γ του άρθρου 52 του ν. 3105/2003)...». Ακολουθεί το άρθρο 31: (Δημιουργία μαρινών. Πρωτοβουλία - Διαδικασία – Εκμετάλλευση). Στην παρ. 6 του άρθρου αυτού ορίζεται «... 6. Μετά τη χωροθέτηση μαρίνας η εκτέλεση όλων των έργων που απαιτούνται για τη δημιουργία, λειτουργία, εκμετάλλευση και οικονομική βιωσιμότητά της, μπορεί να παραχωρείται σε επιχείρηση ή επιχειρήσεις (δημόσιες ή ιδιωτικές) ή σε όμιλο επιχειρήσεων (δημόσιων ή ιδιωτικών). Η παραχώρηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού για εκδήλωση

ενδιαφέροντος με δημόσιο διαγωνισμό... 9. Η παραχώρηση της χρήσης και εκμετάλλευσης της ζώνης της μαρίνας στον φορέα διαχείρισης διέπεται από τους όρους της σύμβασης, τις διατάξεις του παρόντος νόμου και του Αστικού Κώδικα... Η σύμβαση περιλαμβάνει, τουλάχιστον, λεπτομερή περιγραφή των έργων που αναλαμβάνει να κατασκευάσει ο φορέας διαχείρισης της μαρίνας, το ελάχιστο ποσό της επένδυσης που απαιτείται και τον τρόπο κάλυψης αυτής, τη χρονική διάρκεια της παραχώρησης, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 99 έτη κατ' ανώτατο όριο, το καταβλητέο στο Δημόσιο αντάλλαγμα για όλη τη χρονική διάρκεια της παραχώρησης, τις ποινικές ρήτρες για παραβάσεις της σύμβασης, τους λόγους λύσης της σύμβασης, την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν μεταξύ του Δημοσίου και του φορέα διαχείρισης της μαρίνας ενώπιον των καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιων Ελληνικών δικαστηρίων και οποιοδήποτε άλλο όρο συνδεόμενο με την παραχώρηση ή την εκμετάλλευση της μαρίνας και την εξασφάλιση των δικαιωμάτων του Δημοσίου... » (Το άρθρο 31 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 160 του ν. 4070/12, είχε τροποποιηθεί με την παρ. 6 του άρθρου 27 του ν. 2636/98 (Α' 198), με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3049/2002 (Α' 212), με τις παρ. 2, 5, 6, 7 του άρθρου 38 του ν. 3105/2003 (Α' 29), με την παρ. 6β του άρθρου 52 του ν. 3105/2003 και με το άρθρο 8 του ν. 3766/2009 (Α' 102). Βλ. και το άρθρο 11 του ν. 3517/2006). Στο Άρθρο 31α «Κανονισμοί λειτουργίας τουριστικών λιμένων» ορίζεται «1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Τουρισμού και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, θεσπίζεται Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας Τουριστικών Λιμένων. Ο Κανονισμός έχει εφαρμογή σε όλες τις μαρίνες, στις ζώνες αγκυροβολίου και στα καταφύγια τουριστικών σκαφών ανεξάρτητα από τον φορέα διαχείρισής τους (δημόσιο ή ιδιωτικό) και από το χρόνο έναρξης λειτουργίας τους.

2. Με το Γενικό Κανονισμό Λειτουργίας Τουριστικών Λιμένων ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας και ασφάλειας των λιμένων αυτών, όπως: α. Τα μέτρα ασφαλείας και προστασίας από πυρκαγιά, ρύπανση και κάθε άλλο κίνδυνο εντός της ζώνης του λιμένα που δεν είναι δυνατόν να αποτραπεί με την επίδειξη της δέουσας, κατά τα συναλλακτικά ήθη, επιμέλειας. β. Η προστασία περιβάλλοντος, καθαριότητα και ευταξία του λιμένα. γ. Οι πέραν της καταβολής της αξίας των τιμολογίων υποχρεώσεις και ευθύνες των ιδιοκτητών των ελλιμενιζόμενων σκαφών και όσων κάνουν χρήση των εξυπηρετήσεων του τουριστικού λιμένα. δ. Ο είσπλους και έκπλους των σκαφών, η αγκυροβολία, πρυμνοδέτηση ή πλαγιοδέτηση αυτών, καθώς και η κατάληψη θέσης και η παραμονή αυτών στον τουριστικό λιμένα. ε. Η κίνηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, φορτηγών και επιβατηγών αυτοκινήτων, καθώς και λοιπών τροχοφόρων εντός του τουριστικού λιμένα. στ. Οι παρεχόμενες ευκολίες και εξυπηρετήσεις των σκαφών. ζ. Κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ασφάλεια, προστασία και την εύρυθμη λειτουργία των τουριστικών λιμένων. 3. Στους παραβάτες των κανονισμών λειτουργίας των τουριστικών λιμένων επιβάλλονται από την αρμόδια Λιμενική Αρχή, ανεξάρτητα από άλλες κυρώσεις που μπορεί να προβλέπονται, οι κυρώσεις του άρθρου 157 του Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου (ν.δ. 187/1973, Α' 261). 4. Μετά την έκδοση της άδειας λειτουργίας ο φορέας διαχείρισης υποβάλλει στη Γενική Γραμματεία Τουρισμού Ειδικό Κανονισμό Λειτουργίας του Τουριστικού Λιμένα. Με αποφάσεις του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνονται οι Ειδικοί Κανονισμοί για ένα έκαστο από τους λιμένες της παραγράφου 1. Οι εγκριτικές αποφάσεις του προηγούμενου εδαφίου εκδίδονται εντός ενός μηνός από την υποβολή των Ειδικών Κανονισμών στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού. Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου του πιο πάνω χρονικού διαστήματος οι Ειδικοί Κανονισμοί τεκμαίρονται εγκεκριμένοι. Οι κανονισμοί αυτοί ρυθμίζουν τους ειδικούς όρους λειτουργίας και εκμετάλλευσης κάθε τουριστικού λιμένα και ιδίως τα εξής θέματα: ... 5. Μετά την έκδοση της άδειας λειτουργίας ο φορέας διαχείρισης υποβάλλει στη Γενική Γραμματεία Τουρισμού τιμολόγια ελλιμενισμού και λοιπών παρεχόμενων υπηρεσιών του τουριστικού λιμένα. Με αποφάσεις του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνονται τα τιμολόγια ελλιμενισμού και των λοιπών παρεχόμενων προς τα σκάφη υπηρεσιών από τους τουριστικούς λιμένες της παραγράφου 1. Οι εγκριτικές

αποφάσεις του προηγούμενου εδαφίου εκδίδονται εντός δέκα ημερών από την υποβολή των τιμολογίων στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού. Αν παρέλθει άπρακτο το πιο πάνω χρονικό διάστημα τα τιμολόγια τεκμαίρονται εγκεκριμένα. 6. Οι Ειδικό Κανονισμοί και τα Τιμολόγια των τουριστικών λιμένων καταρτίζονται από τους φορείς διαχείρισης και υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού για έγκριση σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 5. 7. Όσοι κάνουν χρήση των τουριστικών λιμένων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 υπόκεινται στους ελέγχους που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις για τις ζώνες των λιμένων (λιμενικούς, τελωνειακούς και λοιπούς ελέγχους)» (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 161 του ν. 4070/2012. Το άρθρο αυτό είχε τροποποιηθεί με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 38 του ν. 3105/2003 και με την παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3270/2004, Α' 187). Ακολουθούν το άρθρο 32 (Απαλλοτριώσεις) και το άρθρο 33 (Δικαιώματα και υποχρεώσεις του φορέα διαχείρισης τουριστικού λιμένα). Το άρθρο 34 αφορά στη δημιουργία ζωνών αγκυροβολίου και καταφυγίων τουριστικών σκαφών. Ακολουθεί το άρθρο 35 για τους λιμένες ξενοδοχειακών μονάδων. Στο άρθρο 36 (Φορολογικά, αρχαιολογικά και γενικά θέματα) ορίζονται τα εξής: «1. ... 3. Ο φορέας διαχείρισης τουριστικού λιμένα θα καταβάλλει ετησίως στο δήμο ή την κοινότητα, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τουριστικός λιμένας, ανταποδοτικά τέλη, φόρους και δικαιώματα για τις παρεχόμενες προς αυτόν υπηρεσίες. Το άθροισμα των πιο πάνω τελών, φόρων και δικαιωμάτων συμπεριλαμβανομένου του τέλους ακίνητης περιουσίας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1% των ετήσιων ακαθάριστων εισπράξεων του φορέα διαχείρισης τουριστικού λιμένα. Στην περίπτωση που η ζώνη του τουριστικού λιμένα εμπίπτει στην περιφέρεια περισσότερων δήμων ή κοινοτήτων το πιο πάνω ποσό των ανταποδοτικών τελών θα επιμερίζεται μεταξύ αυτών με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως...». Τέλος, με την Τ/9803/5.9.2003 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β' 1323) εγκρίθηκε, κατ' επίκληση του άρθρου 31α του ν. 2160/1993, ο Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας Τουριστικών Λιμένων, ο οποίος «ισχύει και εφαρμόζεται», σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 αυτού, «στη χερσαία και θαλάσσια ζώνη όλων των τουριστικών λιμένων ανεξάρτητα από το φορέα διαχείρισης αυτών (δημόσιο ή ιδιωτικό)».

17. Επειδή, τα κοινόχρηστα πράγματα, στα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 967 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164) και το άρθρο 22 του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (Α' 285), περιλαμβάνονται οι λιμένες και οι τουριστικοί λιμένες, ανήκουν στη δημόσια κτήση και προορίζονται για την άμεση εξυπηρέτηση δημοσίου σκοπού, ο οποίος συνίσταται στην κοινοχρησία τους, η δε διαχείρισή τους αντιδιαστέλλεται προς την διαχείριση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου και συνιστά άσκηση δημοσίας εξουσίας. Στο πλαίσιο όμως της διαχείρισεως των εν λόγω πραγμάτων από την Διοίκηση είναι δυνατόν, σύμφωνα με τον βασικό, δημοσίου δικαίου, κανόνα του άρθρου 970 του Α.Κ. (βλ. και τις διατάξεις της ειδικής νομοθεσίας περί λιμένων και τουριστικών λιμένων που αναφέρονται σε προηγούμενες σκέψεις) να παραχωρούνται επ' αυτών ιδιαίτερα δικαιώματα προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εφ' όσον με την παραχώρηση των ιδιαίτερων αυτών δικαιωμάτων, - τα οποία έχουν χαρακτήρα δημοσίου και όχι ιδιωτικού δικαίου και αποσκοπούν, κατά κύριο λόγο, στην εξυπηρέτηση της εμπορικής, επιβατικής, ναυτιλιακής, τουριστικής και αλιευτικής κίνησης και γενικότερα των λειτουργικών αναγκών του λιμένα, - εξακολουθεί να εξυπηρετείται ή, τουλάχιστον, δεν αναιρείται η κοινή χρήση (βλ. ΣτΕ Ολομ. 394/1963, 1377/1971, 2799/1972, 61/1974, 1467/1990, 891-895/2008, ΣτΕ 2696/1980, 2188/1982, 4807/1984, 386/1989, 1708/1995). Με την εν λόγω παραχώρηση δεν αποκλείεται η επιδίωξη και ταμειευτικού σκοπού, εφ' όσον εξυπηρετούνται οι λειτουργικές ανάγκες του λιμένα και δεν αναιρείται ο κατά τα ανωτέρω προέχων σκοπός (ΣτΕ 1211/2010 Ολομ.). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, με τους ορισμούς των διατάξεων της νομοθεσίας περί ΤΑΙΠΕΔ, οι οποίες αποσκοπούν στην ικανοποίηση συγκεκριμένου σκοπού δημοσίου συμφέροντος, δηλαδή την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους βάσει σχετικού συνολικού προγράμματος, δεν αίρεται, με

την μεταβίβαση του δικαιώματος παραχώρησης των δικαιωμάτων, ο κοινόχρηστος χαρακτήρας των προς παραχώρηση πραγμάτων, ενώ το ίδιο το ΤΑΙΠΕΔ, στο οποίο μεταβιβάζεται το δικαίωμα, διέπεται από ιδιαίτερο νομικό καθεστώς που εξασφαλίζει τον έλεγχό του εκ μέρους του Δημοσίου. Στο ΤΑΙΠΕΔ, δηλαδή, δεν μεταβιβάζονται νέα δικαιώματα επί των λιμένων, αλλ' απλώς η άσκηση ήδη προβλεπόμενων από την κείμενη νομοθεσία δικαιωμάτων. Τα δε μεταβιβαζόμενα δικαιώματα εξακολουθούν να τελούν υπό όλους τους περιορισμούς και τα βάρη που συνεπάγεται η εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την κοινοχρησία των λιμένων και των τουριστικών λιμένων, η οποία διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, με την κρατική εποπτεία. Επομένως, η προσβαλλόμενη πράξη δεν έχει ως συνέπεια να εμποδίζεται η πρόσβαση στους λιμένες και τουριστικούς λιμένες και η απόλαυσή τους από το κοινό. Τυχόν, με τη μεταγενέστερη παραχώρηση δικαιωμάτων επί κινητών και ακινήτων στοιχείων που βρίσκονται εντός των λιμένων και των τουριστικών λιμένων από το ΤΑΙΠΕΔ σε τρίτους μέσω συμβάσεων παραχώρησης, καθορισμός όρων που ενδεχομένως θα παρακώλυαν την κοινή χρήση και τις λειτουργικές ανάγκες των λιμένων θα ήταν δικαστικά ελεγκτός στο στάδιο εκείνο, δεν μπορεί δε από τη φύση του, αφού ανάγεται σε περιστατικά μέλλοντα και υποθετικά, να εξεταστεί στο πλαίσιο της υπό κρίση αιτήσεως ακυρώσεως. Συνεπώς, η κατά τα ανωτέρω μεταβίβαση είναι επιτρεπτή και δεν προσκρούει στις διατάξεις των άρθρων 106 παρ. 3, 25 παρ. 1 εδ. α και 2, 5 παρ. 1 και 1 παρ. 2 του Συντάγματος, όπως αβασίμως προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση. Μειοψήφησε ο Σύμβουλος Γ. Ποταμιάς, ο οποίος διατύπωσε τη γνώμη ότι με τις νομοθετικές ρυθμίσεις, στις οποίες στηρίζεται η έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης, αναιρείται ο κοινόχρηστος χαρακτήρας των λιμένων και επιδιώκονται πρωτευόντως ταμειευτικοί σκοποί και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να γίνουν δεκτοί ως βάσιμοι οι ως άνω προβαλλόμενοι λόγοι. Μειοψήφησε επίσης ο Σύμβουλος Δ. Κυριλλόπουλος, κατά τη γνώμη του οποίου οι ανωτέρω λόγοι ακυρώσεως θα έπρεπε να γίνουν δεκτοί, διότι δεν προκύπτουν βάσει συγκεκριμένων στοιχείων οι οικονομικές ανάγκες που θα τεκμηριώναν τις νομοθετικές ρυθμίσεις, με βάση τις οποίες εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη.

18. Επειδή, προβάλλεται ότι με την προσβαλλόμενη πράξη θα προκληθεί σημαντική επιδείνωση των περιβαλλοντικών συνθηκών στην Κω και στην ευρύτερη περιοχή, αφού, σε συνδυασμό με άλλες διατάξεις του ν. 3986/2011, θα διευκολυνθεί υπέρμετρα η δόμηση και θα αποδυναμωθεί το υφιστάμενο περιβαλλοντικό κεκτημένο, κατά παράβαση του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος. Ο ως άνω λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί, διότι, όπως ήδη εκτέθηκε, με την προσβαλλόμενη απόφαση παραχωρείται απλώς στο ΤΑΙΠΕΔ το δικαίωμα να παραχωρεί, δυνάμει σύμβασης παραχώρησης με τρίτο, τη χρήση, διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση κινητών και ακινήτων εντός της χερσαίας ή/και της θαλάσσιας ζώνης του ως άνω τουριστικού λιμένα, με έρεισμα τις διατάξεις του ν. 3986/2011, οι οποίες, όπως πιο πάνω αναφέρθηκε, δεν αναιρούν την ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας του αιγιαλού και της παραλίας, ούτε τις διατάξεις περί προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Δεν έχει δε ως περιεχόμενο ούτε ως άμεση συνέπεια η προσβαλλόμενη πράξη την εκτέλεση έργων που θα επηρέαζαν το περιβάλλον. Άλλωστε, όπως έχει ήδη εκτεθεί ανωτέρω, μετά την προσβαλλόμενη απόφαση θα ακολουθήσει η σύναψη συμβάσεως παραχώρησης, η οποία υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο εφόσον θα περιείχε, τυχόν, ρήτρες οι οποίες θα αντέκιντο στην ανωτέρω νομοθεσία (πρβλ. ΣτΕ 1415, 1416/2013). Συνεπώς, ισχυρισμοί που αφορούν την παραχώρηση των δικαιωμάτων από το ΤΑΙΠΕΔ σε τρίτο δεν μπορούν να προβληθούν ή να εξεταστούν κατά το στάδιο αυτό, στο οποίο εξετάζεται μόνον η κατ' αρχήν δυνατότητα παραχώρησης, με την έννοια της υπαγωγής των παραχωρουμένων δικαιωμάτων στις διατάξεις του ν. 3986/2011 (πρβλ. ΣτΕ 1093/1987 σκέψη 6).

19. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν είναι νόμιμη, διότι έρχεται σε αντίθεση με τη σύμβαση, με την οποία το Υπουργείο Ανάπτυξης παραχώρησε για 40 έτη τη χρήση και εκμετάλλευση της

ζώνης του Τουριστικού Λιμένα Κω στον Δήμο Κω (αρ. συμβολαίου 12530/23.6.1999). Ο λόγος αυτός είναι απορριπτός προεχόντως ως προβαλλόμενος εκ συμφέροντος τρίτου, διότι συνάπτεται με το νομικό πρόσωπο του συμβληθέντος ΟΤΑ.

20. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η αίτηση είναι απορριπτέα στο σύνολό της, ενώ πρέπει να γίνει δεκτή η παρέμβαση.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την αίτηση

Δέχεται την παρέμβαση

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου και

Επιβάλλει ισομερώς εις βάρος των αιτούντων τα ποσά α) των τετρακοσίων εξήντα (460) ευρώ ως δικαστική δαπάνη του Ελληνικού Δημοσίου και β) των εξακοσίων σαράντα (640) ευρώ ως δικαστική δαπάνη της εταιρείας ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 17 Οκτωβρίου 2013

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος Η Γραμματέας

Αθ. Ράντος Μ. Παπασαράντη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 13ης Μαΐου 2016.

Ο Πρόεδρος Η Γραμματέας

Ν. Σακελλαρίου Μ. Παπασαράντη

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Εντέλλεται προς κάθε δικαστικό επιμελητή να εκτελέσει όταν του το ζητήσουν την παραπάνω απόφαση, τους Εισαγγελείς να ενεργήσουν κατά την αρμοδιότητά τους και τους Διοικητές και τα άλλα όργανα της Δημόσιας Δύναμης να βοηθήσουν όταν τους ζητηθεί.

Η εντολή πιστοποιείται με την σύνταξη και την υπογραφή του παρόντος.

Αθήνα,

Ο Πρόεδρος Η Γραμματέας

./.